

Менеджмент

УДК 328.185:343.351/.37(477):355.01(470:477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14758425>**Проблеми статистичного оцінювання рівня корупції в Україні****Копитко Марта Іванівна**

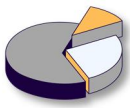
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки Навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, вул. Городоцька, 26, м. Львів, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6598-3798>

Вінічук Марія Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та економічної безпеки Навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, вул. Городоцька, 26, м. Львів, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6588-1254>

Прийнято: 15.01.2025 | Опубліковано: 28.01.2025

***Анотація.** Метою статті є дослідження особливостей та виявлення проблем статистичного оцінювання рівня корупції в Україні. У статті визначено сутність корупції та досліджено особливості оцінювання її рівня в Україні в умовах сучасності та невизначеності. Встановлено, що основні підходи до трактування корупції зводяться до її розуміння як складного і небезпечного соціально-економічного явища, яке стрімко поширюється на різні сфери суспільних відносин, загрожує інтересам держави, важко піддається оцінюванню та передбачає отримання власної вигоди посадовими особами та*

їх збагачення. З'ясовано, що в Україні відсутній методичний інструментарій проведення статистичного оцінювання рівня корупції, а розрахунки її рівня проводяться міжнародною неурядовою організацією *Transparency International* та її представництвом в Україні на підставі даних щодо сприйняття корупції суспільством. Виявлено, що зростання рівня корупції в Україні спостерігається в період посилення суспільно-політичної та фінансово-економічної криз, а також поглиблення макроекономічної нестабільності. Окреслено основні пріоритети забезпечення ефективності боротьби із корупцією на національному рівні та встановлено, що найбільш ефективними у протидії корупції в Україні є такі інституції як *Офіс Президента та Президент України, Служба безпеки України та Національне антикорупційне бюро України*. Доведено необхідність формування *Методики оцінювання рівня корупції в Україні*, як єдиного комплексного законодавчо врегульованого документу із передбаченням можливостей оцінювання рівня корупції на регіональному рівні за критеріями кількісних і якісних показників. Обґрунтовано необхідність оцінювання корупційних ризиків та важливість здійснення превентивних заходів щодо недопущення корупційних проявів. Запропоновано проведення оцінювання рівня корупції в розрізі регіонів України, що дозволить здійснити їх групування за спільними ознаками поширення корупції, виявити основні проблеми її інтенсифікації та розробити комплекс заходів щодо запобігання та протидії.

Ключові слова: корупція, рівень корупції, статистика корупції, статистичні розрахунки, динаміка зміни показників корупції, антикорупційні заходи, індекс сприйняття корупції, ефективність протидії корупції, економічна безпека держави.

Problems of statistical assessment of the level of corruption in Ukraine

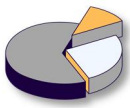
Marta Kopytko

Doctor of science (Economics), professor, Head of the Department of Management and Economic Security, Educational and Research Institute of Management, Psychology and Security, Lviv State University of Internal Affairs, Horodotska str., Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-6598-3798>

Mariia Vinichuk

Ph.D. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Management and Economic Security, Educational and Scientific Institute of Management, Psychology, and Security of Lviv State University of Internal Affairs, Horodotska str., Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6588-1254>

***Abstract.** The purpose of the article is to study the specifics and identify the problems of statistical assessment of the level of corruption in Ukraine. The article defines the essence of corruption and examines the features of assessing its level in modern uncertain conditions in Ukraine. It is established that the main approaches to interpreting corruption reduce it to being understood as a complex and dangerous socio-economic phenomenon that rapidly spreads to various areas of social relations, threatens state interests, resists evaluation, and entails personal enrichment by officials. It is revealed that Ukraine lacks methodological tools for conducting statistical assessments of corruption levels, with calculations being carried out by the international non-governmental organization Transparency International and its Ukrainian office based on data about public perceptions of corruption. It is noted that an increase in corruption levels in Ukraine is observed during periods of intensified socio-political and financial-economic crises as well as deepening macroeconomic instability. The main priorities for ensuring the effectiveness of anti-corruption efforts at the national level are outlined. The most effective institutions in combating*

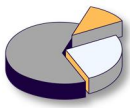

corruption in Ukraine are identified as the Office of the President, the President of Ukraine, the Security Service of Ukraine, and the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. The necessity of developing a unified Methodology for Assessing the Level of Corruption in Ukraine as a comprehensive legally regulated document is proven, with provisions for evaluating corruption at the regional level using quantitative and qualitative criteria. The need for corruption risk assessment and the importance of preventive measures against corruption are substantiated. The article proposes conducting regional assessments of corruption levels to group regions by common corruption characteristics, identify key issues driving corruption, and develop a set of measures to prevent and counteract it.

Keywords: *corruption, corruption level, corruption statistics, statistical calculations, dynamics of corruption indicators, anti-corruption measures, Corruption Perceptions Index, effectiveness of anti-corruption efforts, economic security of the state.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах невизначеності, нестабільності та посилення чинників російсько-української війни, глобалізації і геополітизації загострилися вагомі диспропорції розвитку міжнародної та національних економік та активізувалися процеси появи істотних деструктивних змін в соціально-економічних системах, що обумовило виникнення проблем глобального й локального значення, однією із яких є корупція. В Україні корупція трансформувалася в один із найвагоміших чинників, що створює перешкоди для успішної інтеграції країни в європейський економічний простір та стримує реалізацію євроінтеграційних прагнень. Тому, формування ефективної системи запобігання даному деструктивному й загрозливому явищу виявляється першочерговим завданням як для науковців, так і для практиків.

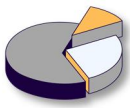
Однак, варто констатувати, що розроблення заходів запобігання та протидії корупції потребує розуміння реального стану, обсягів та масштабів корупції в країні, а також основних параметрів її сприйняття суспільством. В даному контексті в Україні існують вагомі проблеми, адже, на даному етапі,

провести повні, об'єктивні та достовірні оцінювання кількісних і якісних показників корупції неможливо, оскільки відсутній інструментарій статистичного оцінювання та фіксування даних, які характеризують корупцію, а її рівень встановлюється на підставі даних, які говорять про ступінь сприйняття корупції в державі і суспільстві як прояву фактів зловживання владою задля особистої вигоди. Очевидно, що такий підхід до оцінювання рівня корупції опирається на визначення основних аспектів її сприйняття на підставі проведення соціологічних досліджень, що опускає момент вимірювання її вартісних і кількісних показників та засвідчує високий ступінь суб'єктивізму та значний рівень похибки. Зазначене доводить, що відсутність статистичних оцінювань рівня корупції виявляється вагомою проблемою, що актуалізує тематику дослідження та потребує поглибленого вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади та прикладні аспекти дослідження корупції на глобальному і національному рівні висвітлюються в працях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, М. Бліхар, М. Вінічук, М. Кащук, В. Гапчич та С. Бабій [1, с. 398] корупцію визначають як вчинення посадовими особами і службовцями зумисних діянь, що мають протиправний характер та які спрямовані на використання владних повноважень з метою особистого збагачення та отримання власної вигоди. При цьому, О. Демидюк та Я. Погорілий [2, с. 19–20] стверджують, що розуміння сутності корупції не обмежується лише зазначеним визначенням, а ще доповнюють його твердженням, відповідно до якого корупцією є цілеспрямовані й недоброчесні дії осіб, що направлені на використання владних повноважень в неофіційно та формально невизначений спосіб з метою отримання неправомірної вигоди для себе або інших осіб, наслідки яких обумовлюють появу потенційних негативних збитків по відношенню до інших осіб, держави і суспільства.

Цікавою відносно тлумачення сутності корупції є позиція зарубіжних вчених М. Чжан, Х. Чжан, Л. Чжан, С. Пен, Ц. Чжу та Д. Лю [3], які вважають, що до корупційних діянь також варто віднести кумівство та лобіювання інтересів різних еліт в органах державної влади різних рівнів.

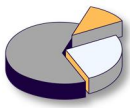

Заслуговує на увагу думка Г. Кун, Ц. Хуан, Г. Ма [4], які стверджують, що оцінювати рівень корупції в країнах необхідно із урахуванням стану та тенденцій зміни корупційних ризиків, адже саме вони обумовлюють корупційні прояви та впливають в подальшому на формування відповідних трендів. Погоджуємося із думкою науковців та також стверджуємо, що оцінювання корупційних ризиків допоможе попередити факти вчинення корупційних діянь і, відповідно, знизити кількісні її показники.

Законодавство України, а саме Закон України «Про запобігання корупції» [5], дане небезпечне явище визначає як використання та зловживання посадовими й службовими особами наданих їм владних повноважень та можливостей, що дозволяють одержати особисту вигоду у неправомірний спосіб, або надати чи прийняти пропозицію такої вигоди. Водночас, необхідно зауважити, що вітчизняний законодавець не дає чіткого врегулювання кваліфікації діянь, які містять ознаки корупційних злочинів та за своїм складом пов'язані із нею, але не становлять реальних фактів вчинення корупції, що, своєю чергою, не дозволяє сформувати механізму фіксації корупційних діянь та, відповідно, розробити інструментарій їх статистичної систематизації у звітних документах.

У попередніх наших дослідженнях [6; 7; 8] проблеми оцінювання та протидії корупції активно порушувалися та здійснено певні висновки щодо емпіричних досліджень стану та динаміки зміни рівня корупції в Україні, внаслідок чого з'ясовано, що існуючі механізми оцінювання корупції в Україні є слабкими, недостатньо регулюються законодавством та потребують гармонізації із міжнародними стандартами й нормами у сфері запобігання і протидії корупції, а оцінювання рівня корупції в розрізі регіонів України та встановлення її взаємозв'язків із параметрами соціально-економічного розвитку регіонів взагалі не здійснюється, що не дозволяє розробити систему ефективних заходів протидії даному небезпечному явищу.

Думку авторів поділяють Н. Литвин, О. Авраменко, С. Ковальова, М. Кобець та О. Каштан [9], у працях яких акценти ставляться на превентивних

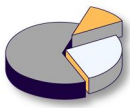

заходах протидії корупції та доводиться необхідність формування ефективних механізмів протидії даному деструктивному явищу. При цьому, вченими зазначається доцільність формування системи заходів запобігання та протидії корупції на міжнародному рівні із урахуванням національних антикорупційних практик, що дозволить системно вести боротьбу та знижувати корупційні ризики транснаціонального характеру.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Проаналізувавши основні наукові підходи до дослідження корупції на міжнародному і національному рівні та зважаючи на зазначене, можна стверджувати, що проблеми статистичного оцінювання рівня корупції присутні не лише в Україні, а загострилися і в світовому масштабі, що обумовлено інтенсифікацією процесів корупції через надмірний вплив на соціально-економічні системи сучасних викликів і небезпек глобального й національного характеру. Стає очевидним, що оцінювання рівня корупції в країнах відбувається на підставі міжнародних практик та методологій, а законодавче забезпечення фіксування статистичних даних відсутнє в Україні як на загальнодержавному рівні, так і на регіональному, що унеможлиблює отримання в повному обсязі достовірних даних щодо реальних показників рівня корупції та обумовлює доцільність проведення досліджень в окресленому керунку. Потенційний внесок полягає у визначенні напрямів проведення оцінювання рівня корупції в розрізі регіонів України, що дозволить здійснити їх групування за спільними ознаками поширення корупції, виявити основні проблеми її інтенсифікації та розробити комплекс заходів щодо запобігання та протидії.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження особливостей та виявлення проблем статистичного оцінювання рівня корупції в Україні. Методологічну базу дослідження становлять загальнонаукові методи економічного аналізу та спеціальні методи наукового пізнання. Зокрема, для визначення сутності корупції використано метод компаративного та системного аналізу, синтез та наукову абстракцію. Емпіричні дослідження та розрахунки рівня корупції здійснено із застосуванням методу

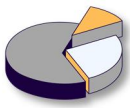
порівняння, статистичного аналізу та спостереження. Результати дослідження та висновки сформовані на підставі методу систематизації та узагальнення.

Інформаційну базу дослідження складають статистичні та звітні дані вітчизняних і міжнародних організацій, що займаються вивченням корупції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтенсифікація процесів корупції спостерігається в Україні під впливом викликів і небезпек сучасності та пов'язана із недостатнім рівнем контролю за процесами і явищами, що відбуваються в суспільстві. Корупція стрімко поширюється на усі сфери суспільного життя та являється його невіддільною умовою, адже, використовується як засіб швидкого позитивного вирішення певних питань. Як зазначає В. Гладкий [10, с. 124], корупція зберігає тотальне панування у державі і суспільства, оскільки проникає в інститути, що покликані здійснювати боротьбу із нею. Очевидно, що за таких обставин протидія корупції виявляється неефективною, а основні факти вчинення корупційних діянь приховуються від офіційної статистики та залишаються не розкритими, а корупціонери не викритими. Більше того, упущення моменту належного відслідковування й оцінювання корупційних ризиків істотно поглиблює наявну проблему та дозволяє корупції поширюватися у державі і суспільстві.

П. Манджо [11] стверджує, що неефективність боротьби з корупцією на рівні держави призводить до появи значних диспропорцій соціально-економічного розвитку та стимулює посилення макроекономічної нестабільності. Водночас, науковець зазначає, що протидія корупції потребує формування комплексу різносторонніх антикорупційних заходів, розробити які без належного оцінювання стану та динаміки зміни показників корупції неможливо. Проте, як уже зазначалося, в даному аспекті існує низка проблем, які пов'язані із відсутністю методичного інструментарію оцінювання рівня корупції. На сучасному етапі такі розрахунки проводяться із використанням міжнародної методики, яка запропонована неурядовою організацією з питань протидії корупції Transparency International та передбачає розрахунок індексу сприйняття

корупції для кожної із країн світу, однак, не проводить його на рівні регіонів країни.

Якщо проаналізувати ситуацію України щодо індексу сприйняття корупції впродовж 2017–2023 рр., то можна констатувати нестійкий змінний тренд щодо зростання та зниження аналізованого показника. Зокрема, найнижче його значення було зафіксовано у 2017 р. та у 2019 р., що підтверджує найвищі показники рівня корупції за аналізований період. Інші періоди до 2023 р. позиціонують відносну стабільність щодо значення індексу сприйняття корупції, хоча і незначне його значення в межах 32–33 при оптимально можливому значенні у 100. Найвище значення індексу сприйняття корупції зафіксовано у 2023 р. на рівні 36, що обумовлено частковою реалізацією Антикорупційної стратегії України [12] та посиленням заходів антикорупційної боротьби (рис.1).

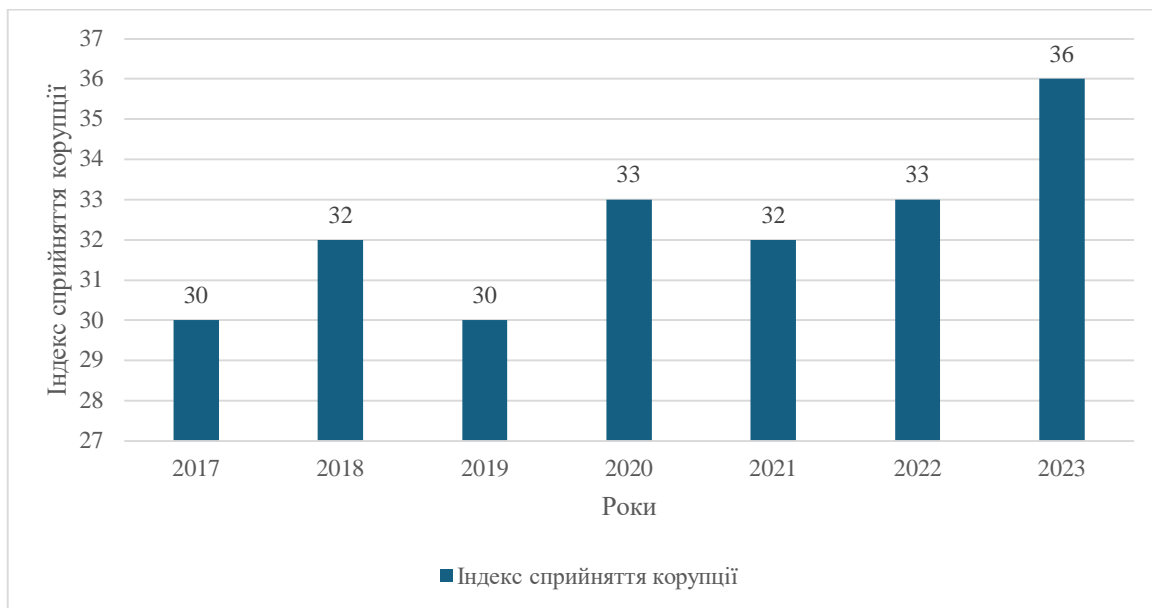

Рис. 1. Стан та динаміка зміни рівня корупції в Україні у 2017–2023 рр.
Джерело: складено авторами за даними [13-19]

Варто зауважити, що такі розрахунки є достатньо суб'єктивними та базуються на даних, що відображають сприйняття та розуміння корупції, а не її реального стану, оскільки побудовані на результатах соціологічних опитувань, а також на тих даних, що характеризують факти виявлених випадків корупції. Очевидно, що більшість із корупційних правопорушень залишаються поза

увагою статистики і дослідників, тому, можна стверджувати, що її рівень в Україні значно вищий.

В Україні частково інформація для статистичних оцінювань рівня корупції узагальнюється Офісом Генерального прокурора, відповідно до звітних даних якого можна оцінити стан та тенденції зміни корупційних злочинів за такими видами як зловживання владою або службовим становищем, перевищення влади або службових повноважень, службове підроблення, прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, незаконне збагачення та зловживання впливом. На рис. 2 відобразимо значення за зазначеними показниками за аналогічний період 2017–2023 рр. (рис.2).

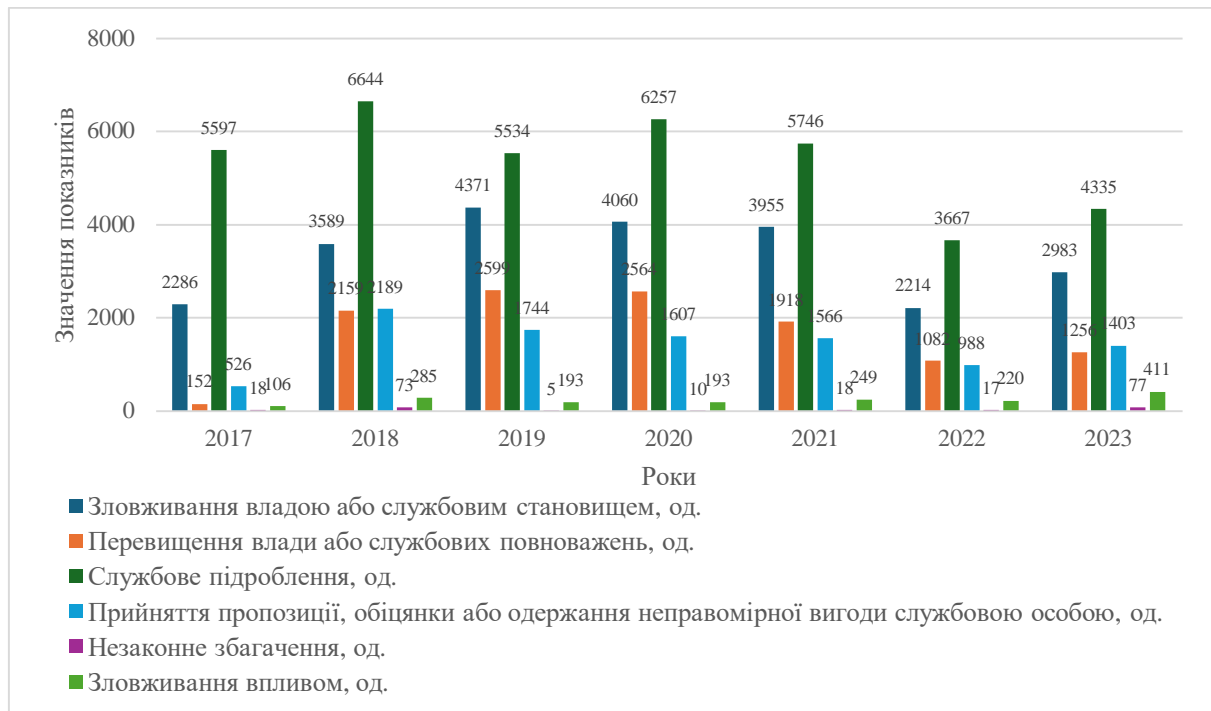

Рис. 2. Стан та динаміка зміни кількості корупційних злочинів в розрізі їх основних видів в Україні у 2017–2023 рр.

Джерело: складено авторами за даними [20-26]

Як засвідчують одержані дані, в Україні не спостерігається стійкої тенденції до зниження кількості корупційних злочинів. Навпаки, констатується циклічний характер їх вчинення із поступовим спадним трендом на фоні зростання значення індексу сприйняття корупції. Очевидно, що прийняття Антикорупційної стратегії призвело до підвищення ефективності боротьби з корупцією, а викриття гучних корупційних справ у 2023 р. дозволило підвищити

параметри індексу сприйняття корупції. Проте, критичний стан поширення корупції в Україні доводиться зростанням кількості усіх видів корупційних злочинів у 2023 р. порівняно із 2022 р. Більше того, значна частка злочинів, пов'язаних із корупцією, зафіксована в оборонно-промисловому комплексі та за участі високопосадовців органів державної влади різних рівнів, що свідчить про зростання корупційних ризиків в даних секторах.

Поглибивши дослідження, ми акцентували увагу на оцінюванні параметрів ефективності антикорупційної боротьби та встановили, що в Україні протидію корупції здійснюють правоохоронні органи та інші органи державної влади, показники ефективності діяльності яких систематизуємо на рис. 3.

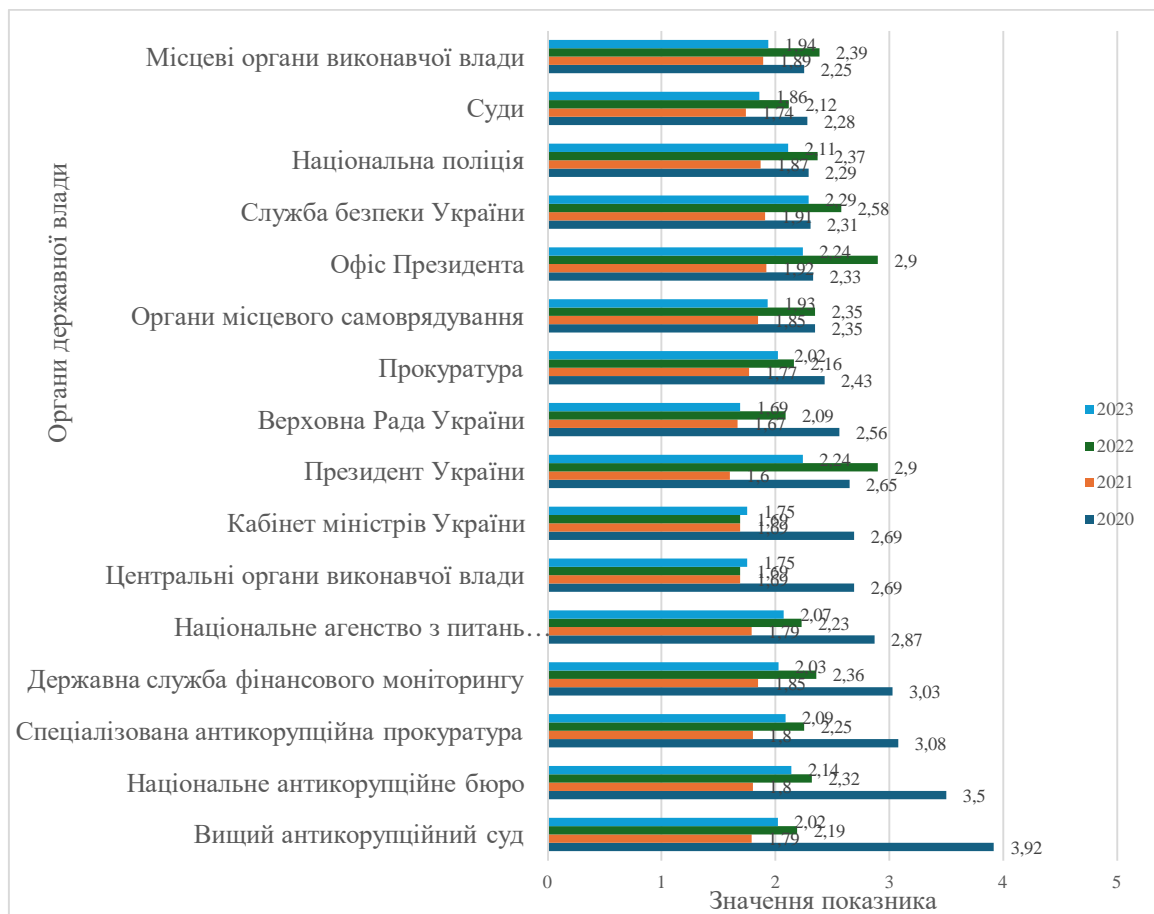
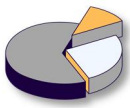

Рис. 3. Рівень ефективності протидії корупції в Україні у 2020–2023 рр.
Джерело: складено авторами за даними [27-30]

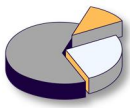
Водночас зазначимо, що жоден із органів державної влади та правоохоронних органів не показує абсолютної ефективності протидії корупції, яка оцінюється у 5 балів. Натомість, близькими до повної неефективності є

більшість із аналізованих інституцій. Найбільш ефективними у протидії корупції вважається Офіс Президента та Президент України, Служба безпеки України та Національне антикорупційне бюро України.

Як бачимо, статистичні оцінювання показників корупції в Україні здійснюються точково та не мають систематизованого характеру. Очевидно, що органи вітчизняної статистики узагальнення таких даних не здійснюють, а проаналізовані показники одержуються із звітних даних щодо діяльності зазначених інституцій. Тому, обґрунтованою виявляється пропозиція розроблення Методики оцінювання рівня корупції в Україні як комплексного нормативно-правового акту, що об'єднав би основні критерії, кількісні і якісні показники, показники оцінювання ефективності протидії корупції та показники контролю за нею, адже, як встановлено на підставі результатів проведених досліджень, корупція в Україні продовжує поширюватися, а її рівень періодично зростає із посиленням суспільно-політичних й соціально-економічних криз. Крім того, на нашу думку, такі методичні рекомендації повинні передбачати можливість оцінювання рівня корупції на регіональному рівні, що дозволить виявляти особливості поширення корупції в розрізі регіонів та сформувати ефективну систему протидії корупції з урахуванням виявлених проблем її запобігання.

Висновки. Таким чином, проведені дослідження особливостей та виявлення проблем статистичного оцінювання рівня корупції в Україні дають підстави стверджувати, що корупція в Україні набула загрозливого значення та інтенсифікується під впливом сучасних викликів і небезпек. Встановлено, що в Україні відсутній методичний інструментарій комплексного оцінювання показників корупції, а розрахунок її рівня здійснюється на основі результатів соціологічних досліджень. Виявлено, що окремі показники, які характеризують параметри корупції, узагальнюються у звітних даних правоохоронних органів та органів державної влади, уповноважених здійснювати антикорупційну боротьбу. Узагальнено вагомими проблемами проведення статистичного оцінювання рівня корупції в Україні, найбільш вагомою із яких є те, що розрахунок рівня корупції

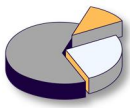
здійснюється на підставі показників її сприйняття, що містить високий рівень суб'єктивізму та низькі параметри достовірності. Іншою проблемою є те, що значна кількість корупційних злочинів є прихованою, адже, їх вчинення не фіксується та не викриваються корупціонери. Обґрунтовано необхідність розроблення та запропоновано нормативно-правове регулювання Методики оцінювання рівня корупції в Україні як комплексного документу. Перспективами подальших досліджень є формування комплексу показників оцінювання рівня корупції, їх систематизація та узагальнення в законодавчому документі.

Список використаних джерел

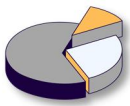
1. Blikhar Mariia, Vinichuk Mariia, Kashchuk Maryana, Gapchich Vitaliy, Babii Sergii. Economic and legal aspects of ensuring the effectiveness of counteracting Corruption in the system of anti-corruption measures of State authorities. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. Vol. 4 (51). 2023, P. 397–407.
2. Демидюк О.О., Погорілий Я.А. Аналіз сприйняття корупції в період дії воєнного стану в Україні. *БізнесІнформ*. № 1. 2024, С. 13–21.
3. Zhang M., Zhang H., Zhang L., Peng X., Zhu J., Liu D., You S. Corruption, Anti-corruption, and economic Development. *Humanities and Social Sciences Communications*. Vol. 10. 2023, № 434. Kong G., Huang J., Ma G. Anti-corruption and within-firm pay gap: Evidence from China. *Pacific-Basin Finance Journal*. Vol. 79. 2023.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700–VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
5. Marta Копытко, Olha Podra, Maryana Veresklyya, Mariya Vinichuk. Strategic Priorities for Combating Corruption under Conditions of Global Financial and Economic Challengers. *Problems of Infocommunications. Science and Technology: International Scientific-Practical Conference (October 8-11, 2019 Kyiv, Ukraine)*. IEEE. 2019, Pp. 465–470

6. Blikhar V., Syrovackyi V., Vinichuk M., Kashchuk M. Institutional and Legal Basis of Counteracting Corruption: Experience of the European Union and Ukraine (Інституційно-правовий базис протидії корупції: досвід країн Європейського Союзу та України). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice* (Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики). Збірник наукових праць. Vol. 2 (43). 2022, 406 p. (P. 365–372).
7. Blikhar Mariia, Vinichuk Mariia, Kashchuk Maryana, Gapchich Vitaliy, Babii Sergii. Economic and legal aspects of ensuring the effectiveness of counteracting Corruption in the system of anti-corruption measures of State authorities. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. Volume 4 (51). 2023, P. 397–407.
8. Lytvyn N.A., Artemenko O.V., Kovalova S.S., Kobets M.P., Kashtan E.V. Administrative and legal mechanisms for combating Corruption. *Journal of Financial Crime*. Vol. 30. № 1. 2023, P. 154–166.
9. Гладкий В.В. Сутність та значення феномену корупції. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 18. 2019, С. 124–132.
10. Maggio P.A. Critical Analysis of Corruption and Anti-Corruption Policies in Italy. *Journal of Financial Crime*. Vol. 28. № 2. 2021, P. 513–530.
11. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 рр.: Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.
12. The Global Corruption Index, 2017. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2017>.
13. The Global Corruption Index, 2018. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2018>.
14. The Global Corruption Index, 2019. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2019>.
15. The Global Corruption Index, 2020. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2020>.

16. The Global Corruption Index, 2021. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>.
17. The Global Corruption Index, 2022. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>.
18. The Global Corruption Index, 2023. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>.
19. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2017 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
20. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2018 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
21. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2019 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
22. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2020 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
23. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2021 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
24. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2022 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/prozareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.

25. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2023 року. Офіс Генерального Прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
26. Волосевич. І. Корупція в Україні 2020: розуміння, сприйняття, поширеність. НАЗК. Київ, 2021. 28 с.
27. Волосевич. І. Корупція в Україні 2021: розуміння, сприйняття, поширеність. НАЗК. Київ, 2022. 54 с. Волосевич. І. Корупція в Україні 2022: розуміння, сприйняття, поширеність. НАЗК. Київ, 2023. 59 с.
28. Волосевич. І. Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність. НАЗК. Київ, 2024. 62 с.